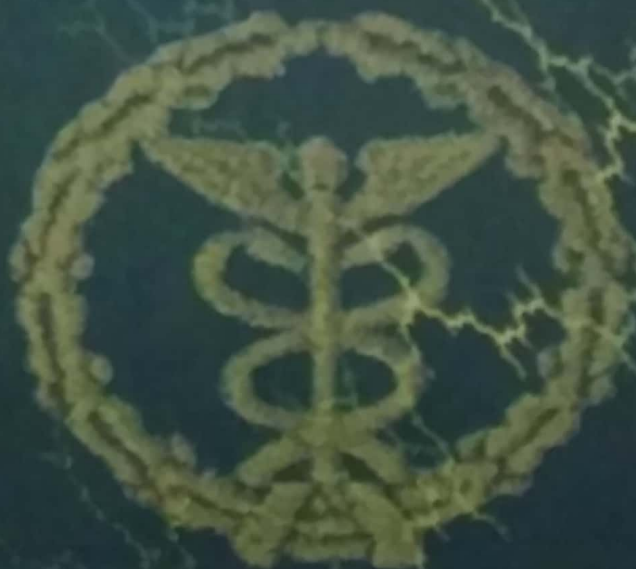

Державна податкова служба України

НАУКОВИЙ ВІСНИК

Національного університету
державної податкової служби України
(економіка, право)

№ 4(59) 2012

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор

Заступник головного редактора

Заступник головного редактора

Відповідальний секретар

Мельник П.В.,

доктор економічних наук, професор

Тарангул А.А.,

доктор економічних наук, професор

Цимбал П.В.,

доктор юридичних наук, професор

Василькова Т.В.,

кандидат економічних наук, доцент

Андрущенко В.А.,

доктор економічних наук, професор

Бахін В.П.,

доктор юридичних наук, професор

Вілоус В.Т.,

доктор юридичних наук, професор

Варналії З.С.,

доктор економічних наук, професор

Воронова А.К.,

доктор юридичних наук, професор

Галантич М.К.,

доктор юридичних наук, доцент

Гончаренко В.В.,

доктор економічних наук, професор

Горленко І.О.,

доктор географічних наук, професор

Дедекаєв В.А.,

доктор економічних наук, професор

Долгий О.А.,

доктор наук з державного управління, професор

Костіна Н.І.,

доктор економічних наук, професор

Лисенко В.В.,

доктор юридичних наук, професор

Нечай А.А.,

доктор юридичних наук

Ніколаєв В.П.,

доктор економічних наук, професор

Онишко С.В.,

доктор економічних наук, професор

Попович В.М.,

доктор юридичних наук, професор

Ріппа С.П.,

доктор економічних наук, професор

Тимченко А.Д.,

доктор юридичних наук, професор

Чугаєв А.О.,

доктор економічних наук, професор

Шинька Р.В.,

доктор юридичних наук, професор

Рекомендовано до друку Вченою радою Національного університету ДПС України, протокол № 5 від 29 листопада 2012 року.

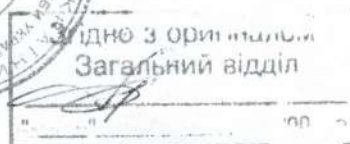
Фахове видання економічного та юридичного спрямування
(постанова президії ВАКУ України від 10 лютого 2010 р. № 1-05/1)

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.
За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.
Рукописи рецензуються редакційною колегією.
Зміни тексту та скорочення, що впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування вносяться редакцією за погодженням авторів.
При передруку матеріалів посилання на „Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)” обов'язкове

Свідцтво про
державну реєстрацію
КВ № 13430-2314 ПР
від 10.12.2007 р.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ ТА ВИДАВЦЯ: вул. Карла Маркса, 31, м. Ірпінь, Київська обл., Україна, 08201.
Тел. (04497) 60-9-94,
e-mail: visnik@asta.edu.ua. Веб-сайт: www.asta.edu.ua.

© Національний університет державної податкової служби України, 2012

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ
ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ (ЕКОНОМІКА, ПРАВО)**

Засновник та видавець
Національний університет
державної податкової служби
України

Щоквартальний
науковий журнал

Заснований у
травні 1997 р. **№ 4 (59) 2012**

УДК 33/34 + 657

ЗМІСТ

Економіка

<u>Гладкий О.В.</u> Науково-інноваційний потенціал України: сучасний стан і тенденції розвитку.....	4
<u>Мискін Ю.І.</u> Розвиток ринкових відносин в Україні та їх вплив на аналітичне забезпечення управління.....	12
<u>Сагер Л.Ю.</u> Науково-методичні аспекти управління комунікаціями на промисловому підприємстві.....	20
<u>Семинишин Х.М.</u> Визначення поняття „сільські території”: соціально-економічний аспект.....	28
<u>Погореловська І.Д.</u> Модернізація Державної податкової служби України з позицій синергетики.....	33
<u>Царенко М.О.</u> Науково-методичні засади дослідження регіональних інвестиційних програм.....	42
<u>Минаєва Т.С.</u> Совершенствование антикризисного управления на предприятиях.....	51

Фінанси, грошовий обіг і кредит

<u>Береславська О.І.</u> Реформування фінансового сектору України в контексті антикризового регулювання.....	61
<u>Галюта А.А.</u> Інституційне забезпечення проведення фіскальної політики в Україні.....	67
<u>Тарангул В.І.</u> Бюджетно-податковий механізм у системі фінансового стимулювання розвитку регіонів.....	74
<u>Кострач Л.М.</u> Оцінка волатильності ризику вітчизняного біржового ринку цінних паперів.....	82

Податки

<u>Тарангул Л.Л., Санжаревська І.С.</u> Прогнозування податкових надходжень в органах ДПС України: практика застосування.....	89
<u>Грищенко О.О.</u> Реформування податкової політики як стратегічний фактор розвитку економіки.....	95

Ірпінь – 2012

Сторожук О.В., Прядко М.С. Горизонтальний моніторинг – новація в сфері податкового контролю.....	102
Паянок Т.М., Пікінер В.О. Статистичний аналіз відшкодування податку на додану вартість по регіонах України.....	109
Дейнека В.Ф. Особливості формування і реалізації податкової політики держави в умовах глобалізації.....	117
Матухно М.О. Мінімізація податку на додану вартість: формування доказової бази при доведенні факту нікчемності (дефектності) правочинів.....	123
Облік, аналіз і аудит	
Михасик О.Д. Особливості методики проведення аудиту розрахунків у іноземній валюті.....	129
Право	
<i>Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право</i>	
Чеховська І.В., Лівак П.Є. Адміністративно-правовий механізм забезпечення охорони здоров'я сімей в Україні.....	134
Кузьменко О.О. Вплив публічного інтересу на формування сучасної парадигми оподаткування в Україні.....	143
Позняков С.П. Конституційний генезис права публічної власності в Україні.....	149
Боднарчук О.Г. Соціальна незахищеність співробітників кримінально-виконавчої системи як додатковий ризик корупції.....	156
Сирота А.І. Правовий статус органів державного регулювання фінансового ринку України.....	162
Крупнова Л.В. Адміністративне судочинство у забезпеченні захисту прав громадян.....	168
Кононенко В.П. Відповідність положень Податкового кодексу України Конституції України та правовим позиціям Європейського суду з прав людини.....	174
Кривенко Д.В. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб за порушення податкового законодавства.....	182
Кармаза О.О. Принципи житлового права.....	188
Трояновська Т.М. Процесуально-процедурна форма виконання податкового обов'язку.....	193
Яцик Т.П. Принципи взаємодії органів Державної податкової служби України із засобами масової інформації.....	198
<i>Кримінальне право, кримінальний процес і криміналістика</i>	
Лисенко В.В., Петросян В.Г. Фіктивні підприємства у механізмі злочинної діяльності.....	204
Цимбал П.В., Кимлик Н.В., Ляшенко М.М. Попередження корупційних злочинів.....	211

Цимбал Т.Я. Юридична психологія: сучасний стан і перспективи розвитку.....	217
Сіренко О.В. Обстановка вчинення крадіжок, грабежів і розбійних нападів неповнолітніми як елемент криміналістичної характеристики.....	223
Діденко Є.В. Забезпечення прав і законних інтересів потерпілого в досудовому провадженні.....	229
Підюков П.П., Паніотонов Є.К., Конюшенко Я.Ю. Законодавство держав Європи щодо міжнародного співробітництва правоохоронних органів при проведенні таємних розслідувань.....	234
Бондик В.А. Роль інформаційних технологій у виявленні злочинів у сфері оподаткування.....	242
Линник О.В. Використання поліграфа для розкриття злочинів (історико-правові аспекти).....	246
Омельчук Л.В. Становлення інституту притягнення до кримінальної відповідальності за професійні злочини медичних працівників.....	253
Мудряк Т.О. Визначення поняття криміналістичного забезпечення розслідування злочинів.....	259
<i>Міжнародне право</i>	
Янковський С.А. Громадянство ЄС: інститут міжнародного права чи інститут внутрішнього права держав Європейського Союзу?.....	265

УДК 343.98

О. В. Сіренко,
Національний університет
ДПС України

ОБСТАНОВКА ВЧИНЕННЯ КРАДІЖОК, ГРАБЕЖІВ І РОЗБІЙНИХ НАПАДІВ НЕПОВНОЛІТНІМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

У статті розглянуто особливості обстановки вчинення крадіжок, грабежів і розбійних нападів неповнолітніми як елементу криміналістичної характеристики. Особливу увагу при цьому приділено місцю та часу вчинення зазначених злочинів.

The article deals with the peculiarities of the situation of theft, looting and robbery by juveniles as part of forensic characteristics. Particular attention in this case, given the place and time of the commission of these crimes.

Ключові слова: криміналістична характеристика злочинів, обстановка вчинення злочину, місце вчинення злочину, час вчинення злочину.

Обстановка вчинення злочину як елемент криміналістичної характеристики має суттєве значення для розслідування будь-яких злочинів. Важлива криміналістична інформація, як правило, міститься саме в обстановці вчинення злочину. Інформація про неї досить часто є центральною в криміналістичній характеристиці.

Обстановку вчинення злочину в своїх роботах досліджували Р. С. Белкін, М. Х. Валуєв, І. О. Возгрин, В. К. Гавло, Ф. К. Гіззатулін, В. Ф. Єрмолович, В. О. Коновалова, О. Н. Колісниченко, В. І. Куликов, В. А. Образцов, В. Г. Танасевич, М. П. Яблоков, І. Н. Якимов та інші.

Але на сьогодні не вирішено ряд питань, зокрема, недостатньо висвітлено питання обстановки вчинення крадіжок, грабежів і розбійних нападів неповнолітніми.

Поняття „обстановка вчинення злочину” має важливе наукове і практичне значення. Думки щодо його визначення і на сьогодні залишаються неоднозначними. У криміналістичній науці визначилися два підходи до поняття „обстановка вчинення злочину”. У вузькому розумінні – це обстановка місця події (злочину); у широкому – сукупність матеріальної обстановки місця події, обставин, умов зовнішнього середовища вчинення злочину.

Криміналістична сутність обстановки вчинення злочину, її функціональне призначення, з урахуванням специфіки криміналістичних методів пізнання, полягає в закономірному відображенні події злочину в слідах, зумовлених механізмом їх утворення та можливістю використання. Місце й час злочину, що входять в обстановку, є обов’язковими елементами криміналістичної характеристики суспільно небезпечного діяння. Діяльність винного

неможлива поза простором і часом. Немає таких матеріальних об'єктів, виникнення, розвиток і зникнення яких не проходило б у певному місці й в певний час [1, с. 12].

На думку І. Н. Якімова, „уважне, вдумливе вивчення обстановки наче вводить в атмосферу злочину, що закінчується на оточуючому не тільки видимому, а й що відчувається і вгадується. Проникнення в обстановку і обставини злочину веде до чіткого розуміння того, що відбулося, осягнення внутрішнього зв'язку між діями, вчиненими злочинною волею, і відображення їх зовні” [2, с. 75].

Для розкриття і розслідування злочину дійсно має значення не лише безпосередньо обстановка вчинення злочину, але й обстановка до і після вчинення його. На нашу думку, у цьому визначенні не вистачає вказівки на конкретні елементи обстановки, її вплив на інші елементи криміналістичної характеристики, на можливість встановлення особи злочинця при вивченні обстановки на місці злочину.

В. А. Образцов, даючи визначення поняття обстановки вчинення злочину пропонує включати в його зміст територіальну, кліматичну, демографічну та іншу специфіку регіону, в якому вчинено злочин, а також обставини, що безпосередньо характеризують місце, час, умови та інші особливості [3, с. 94].

На нашу думку, таке широке трактування обстановки вчинення злочину є недоцільним, оскільки географічні, кліматичні умови хоча і впливають певною мірою на вчинення злочину в тому чи іншому регіоні, але не визначають специфіку вчинення конкретного злочину в тій чи іншій місцевості.

М. П. Яблоков у 70-ті роки визначав обстановку вчинення злочину як систему різних взаємодіючих між собою об'єктів, явищ і процесів, що характеризують умови об'єктивної реальності, які склалися в момент події злочину і впливають на спосіб його вчинення та механізм злочину [4, с. 34–38].

У подальших своїх наукових працях він розширив визначення і уточнив перелік елементів обстановки вчинення злочину, включивши „місце, час, речові, природно-кліматичні, виробничо-побутові та інші умови оточуючого середовища, особливості поведінки непрямих учасників протиправної події, психологічні зв'язки між ними і інші обставини об'єктивної реальності, що склалися (незалежно чи за волею учасників) у момент злочину та впливали на спосіб його вчинення, механізм і проявлялися в різного роду слідах, що дозволяють судити про особливості цієї системи і змісту злочину” [5, с. 38–39].

В. І. Куликов, розуміючи під обстановкою вчинення злочину фактори, що зумовлюють поведінку злочинця як у період підготовки, так і при вчиненні злочину, до яких уходять: а) місце і час вчинення злочину; б) склад учасників (група, за участю дорослих тощо); в) об'єкт злочинного посягання; г) матеріальні елементи оточуючого середовища (охорона об'єкта; вчинення злочину в умовах очевидності або неочевидності; можливість або неможливість залишення матеріальних або ідеальних слідів) [6, с. 74–81].

На думку М. Х. Валєєва, до елементів обстановки вчинення злочину необхідно віднести такі: „місце, час, об'єкт, предмет вчинення посягання, склад співучасників та характер їх взаємовідносин з потерпілим і іншими особами, а також матеріальні елементи оточуючого середовища” [7].

Ф. К. Гіззатулін зазначає, що обстановка, будучи об'єктивною за змістом, вказує на закономірність утворення та місцезнаходження інформації про злочин, що розслідується, дозволяє судити про особливості цієї системи обставин і зміст злочину [8].

Тобто, проаналізувавши наведені визначення, можна зробити висновок, що найбільш доцільно включити до обстановки вчинення злочину такі елементи: місце і час вчинення злочину, об'єкт і предмет злочинного посягання, склад учасників, матеріальні елементи оточуючого середовища, зв'язки, що існують між вказаними елементами і іншими елементами криміналістичної характеристики.

Як зазначають фахівці, крадіжки належать до групи злочинів, місце вчинення яких локалізується просторово і здебільшого обмежене невеликою площею (ділянкою місцевості, приміщенням тощо). За характером зв'язку злочинних дій з особливостями місця їх вчинення можна виділити три різновиди крадіжок:

а) місце заздалегідь обирається злочинцем і є одним із чинників формування способу приготування і вчинення крадіжки. Так, квартирні крадіжки вчинюються здебільшого у містах, переважно у районах новобудов. При цьому використовуються зручні для злодія конструктивні особливості вхідних дверей (наявність щілин, відкривання всередину житла, недосконалість засувних пристроїв тощо), відсутність охоронної сигналізації, „вразливість” перших і останніх поверхів багатоквартирних будинків, обмежена кількість квартир на сходових площадках тощо;

б) місце, що пов'язане з предметом крадіжки (склади, будівельні майданчики тощо);

в) крадіжки, в яких вибір місця реалізації злочинних дій випадковий (кишенькові крадіжки).

Таємний характер крадіжок зумовлює вибір відповідного часу їх вчинення.

Способи вчинення грабежів і розбоїв є різноманітними і злочинці обирають у кожному конкретному випадку той чи інший спосіб залежно від конкретних обставин. На відміну від деяких інших злочинів, грабежі та розбої мають одномоментний характер, тому успіх розслідування в основному залежить від того, чи зумів слідчий повною мірою використати інформацію, яку він одержав на першій стадії розслідування, від його вміння працювати з матеріальними джерелами, доказами. Тому істотного значення у структурі криміналістичної характеристики набуває встановлення таких обставин: час і місце вчинення грабежу чи розбійницького нападу, наявність очевидців, у чому виразилося насильство, які знаряддя були використані; хто став жертвою нападу, його стан здоров'я і тяжкість тілесних ушкоджень; які матеріальні цінності викрадено, їхні індивідуальні особливості та споживча вартість; хто вчинив грабіж або розбійницький напад, їхні зовнішні ознаки та інші прикмети, роль кожного у вчиненні злочину; які обставини сприяли вчиненню злочину [9].

Місце вчинення крадіжок, грабежів, розбоїв є найбільш важливими характеристиками обстановки вчинення таких злочинів і тісно пов'язані з іншими елементами криміналістичної характеристики.

Місце злочину завжди має певне відношення до злочинця. Поняття „місце вчинення злочину” традиційно використовується в літературі в значенні місця події, що розуміють як ділянку місцевості (території, акваторії) або приміщення, будівля в межах якої було вчинено злочин чи знайдено його матеріальні наслідки [10, с. 4–6].

На місці злочину залишаються різні матеріальні сліди і кожний вид злочинів відрізняється особливостями матеріальних наслідків, узагальнені дані про які мають визначальне значення при розкритті. У багатьох випадках встановлення місця злочину відразу дає вказівку на особу, причетну тією чи іншою мірою до вчинення злочину.

Криміналістичне значення місця вчинення злочину полягає в тому, що на ньому залишаються сліди суспільно небезпечного діяння, що мають причинно-наслідкові зв'язки із злочинцем, потерпілим, знаряддями злочину і іншими носіями інформації, що цікавлять

слідство. Місця вчинення окремих видів злочинів є типовими. Отримана у встановленому законом порядку з місця вчинення злочину інформація, як правило, розглядається як прямі докази [11, с. 156].

Місце вчинення злочину певною мірою впливає на вибір способів вчинення, приховування злочину, а в деяких випадках і само залежить від способу вчинення, часу, коли вчинюється, та інших обставин. Як зазначає В. Ф. Єрмолович, місце вчинення злочину в криміналістичній характеристиці відображається різноманітними, в тому числі деталізуючими ознаками [11, с. 154].

Більшість крадіжок, грабежів і розбійних нападів, а це близько 70 % цих злочинів, вчинюється неповнолітніми за місцем їх проживання. У випадку, якщо зазначені злочини вчинено в іншому місці, то вибір місця вчинення злочину не випадковий. В іншому місці неповнолітній може навчатися, проводити дозвілля, можуть проживати його родичі, друзі.

За даними нашого дослідження, 30 % неповнолітніх вчиняють злочини за межами району проживання, із них: 39 % навчаються в школі; 61 % не навчаються і не працюють взагалі.

На вулицях вчинюється майже 19 % крадіжок. Предметом посягання таких злочинів є, як правило, продукти харчування, мобільні телефони, особисті речі, автомобілі, магнітоли тощо.

Більша частина крадіжок вчинюється неповнолітніми із приміщення. Найбільш часто крадіжки вчинюються із квартир у багатоквартирних будинках, які, як правило, розташовані на перших поверхах (24 %). Із приміщень підприємств, установ, організацій вчинюється 4 % крадіжок, із приватних будинків – 8 %, із навчальних закладів – 7 %, із під'їздів – 22 %.

Місця вчинення крадіжок зазвичай обираються з урахуванням доступності приміщення, наявності в них речей, коштів і цінностей, крім того, намір може виникнути раптово. Також непоодинокі випадки вчинення крадіжок у знайомих.

Досить часто неповнолітні вчиняють крадіжки через нудьгу, бажання виділитись. У таких випадках об'єкти злочинного посягання характеризуються легкодоступністю, проникнення до приміщення не викликає особливих зусиль, а предмети, що перебувають у приміщенні, мають незначну цінність, які не завжди можуть бути реалізовані злочинцем.

Крадіжки із приватних будинків вчиняють 37 % неповнолітніх, які ніде не працюють і не навчаються, 18 % вчаться в школі. Із навчальних закладів крадіжки вчиняють, як правило, ті хто там навчається (67 %) або навчалися раніше (23 %). Із приміщень підприємств, установ, організацій крадіжки вчиняються переважно учнями шкіл (49 %), технікумів (коледжів) – 19 %, особами, що не навчаються і не працюють 21 %, працюючими – 7 %.

Існує також залежність між місцем вчинення злочину і родом діяльності неповнолітніх злочинців, але й місцем вчинення злочину і віком неповнолітнього.

Майже 59 % крадіжок із приватних будинків вчиняються особами у віці від 14 до 15 років; крадіжки з квартир у багатоквартирних будинках вчиняються переважно особами у віці від 15 до 16 років (57 %); крадіжки із під'їздів, магазинів вчиняють, як правило, неповнолітні 14–15 років (81 %); із приміщень підприємств, установ, організацій крадіжки вчиняють переважно особи у віці 16–17 років.

Крадіжки з приміщень можуть вчинюватись як одноособово, так і групою осіб. В останньому випадку 36 % крадіжок вчиняються із квартир багатоквартирних будинків; із приватних будинків – 8 %; із приміщень підприємств, установ та організацій – 12 %; магазинів – 9 %; із автомобілів – 26 %.

Щодо грабежів і розбійних нападів, то 75 % цих злочинів вчиняються неповнолітніми на вулиці, 23 % – у приміщеннях і 2 % в інших місцях (наприклад, з автомобілів).

Якщо говорити про приміщення як місце вчинення злочину, то в під'їздах будинків вчинюється 50 % зазначених злочинів, у квартирах – 29 %, у приватних будинках – 9 %. У навчальних закладах вчинюється 7 % грабежів і розбоїв, у приміщеннях підприємств, установ, організацій – 5 %. В останньому випадку злочинні діяння полягають у відкритому ненасильницькому заволодінні дрібними предметами, товарами в торгових центрах, магазинах, критих ринках.

Складовою обстановки вчинення злочинів, як зазначалося вище, є час їх вчинення. Відомості про час вчинення злочину дозволяють встановити осіб, причетних до нього, конкретизувати інші обставини кримінальної справи, виключити причетність осіб до безпосереднього вчинення кримінально-караних дій.

Час вчинення злочину має кримінально-правове, кримінально-процесуальне та криміналістичне значення.

У кримінальному праві час розглядається як певний період, протягом якого вчинюється суспільно небезпечне діяння. Якщо він зазначений у диспозиції статті, то відіграє роль основної або кваліфікованої ознаки складу злочину.

Криміналістичне значення „часу” визначається здебільшого тим, що при вчиненні багатьох злочинів спостерігається певна вибірковість у часі дій злочинців. Дані про час вчинення і приховування злочинів дозволяють точніше оцінювати обставини події злочину, звужують коло підозрюваних і вирішувати інші, пов'язані з цими завдання по кримінальній справі [11, с. 157].

Час виражається в певних показниках (рік, місяць, день, година) і з певним ступенем точності. Може бути виражений у календарному значенні або в інших категоріях. Час характеризує початок, тривалість і закінчення злочину.

Дані про час в криміналістичних характеристиках злочинів може відображати: типовий час вчинення злочину; тривалість вчинення певних дій, вчинюваних для досягнення злочинного результату, приховування злочину, ухилення винного від кримінальної відповідальності і покарання у вигляді проміжку часу, зумовленого якимось циклом; час стосовно тих, що настали або можливих наслідків; час, після завершення якого обов'язково повинні настати певні наслідки.

Стосовно часу вчинення крадіжок, грабежів і розбійних нападів, учинених неповнолітніми, необхідно зазначити, що найбільше їх вчинюється у період з 12 до 18 годин (41 %), фактично однакова кількість злочинів цього виду вчинюється з 18 до 22 годин та з 22 до 6 годин (28 % і 26 %). Найменше злочинів вчинюється у період з 6 годин до 12 (5 %).

Якщо відслідковувати зв'язок між місцем вчинення злочину і часом його вчинення, то спостерігається така картина: крадіжки з приватних будинків вчиняються, як правило, з 12 до 18 годин (16 %); з приміщень підприємств, установ та організацій крадіжки вчиняються переважно з 22 годин до 6 годин (38 %); на вулиці крадіжки, грабежі та розбої – з 18 годин до 22 години (29 %) і з 22 години до 6 годин (17 %). 77 % крадіжок, грабежів і розбійних нападів вчиняються неповнолітніми в буденні дні, 5 % – у святкові дні і 18 % – у вихідні.

Як бачимо, обстановка вчинення крадіжок, грабежів і розбійних нападів неповнолітніми має свої особливості, серед яких насамперед вибір місця вчинення злочинів і час їх вчинення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Яблоков Н. П. Криминалистика / Яблоков Н. П. – М. : НОРМА (Издат. группа „НОРМА-ИНФРА • М”), 2000. – 384 с.
2. Якимов Н. И. Криминалистика. Уголовная тактика / Якимов Н. И. – М., 1929. – С. 75.
3. Образцов В. А. О криминалистической классификации преступлений / В. А. Образцов // Вопросы борьбы с преступностью. – Вып. 33. – М., 1980. – С. 94.
4. Яблоков Н. П. Общие положения методики расследования и научно-технический прогресс / Н. П. Яблоков // Методика расследования преступлений. – М., 1976. – С. 34–38.
5. Яблоков Н. П. Обстановка совершения преступления как элемент его криминалистической характеристики / Н. П. Яблоков // Криминалистическая характеристика преступлений : сборник трудов. – М., 1984. – С. 38–39.
6. Куликов В. И. Криминалистическое понятие обстановки совершения преступления / В. И. Куликов // Вестник МГУ. – 1982. – № 5. – С. 74–81. – (Сер. Право).
7. Валеев М. Х. Криминалистическая характеристика и особенности первоначального этапа расследования вымогательств : дисс. ... канд. юрид. наук. / Валеев М. Х. – Уфа, 1997. – С. 21.
8. Гиззатуллин Ф. К. Криминалистическая характеристика и первоначальный этап расследования грабежей и разбойных нападений, совершенных группами несовершеннолетних : дисс...канд. юрид. наук. / Гиззатуллин Ф. К. – Л., 1987. – С. 78.
9. Криміналістика : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. закл. освіти / [за ред. В. Ю. Шепітька]. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Концерн „Видавничий Дім „Ін Юре”, 2004. – 728 с.
10. Герасимов И. Ф. Криминалистическая классификация и особенности расследования преступлений в зависимости от места совершения преступных действий / И. Ф. Герасимов / Особенности расследования отдельных видов и групп преступлений. – Свердловск, 1980. – С. 4–6.
11. Ермолович В. Ф. Криминалистическая характеристика преступлений / Ермолович В. Ф. – Минск : Алмафея, 2001. – 241 с.

Стаття надійшла до редакції 22.10.2012 р.